

Skoler, om Børneantallet i dem kunde blive mindre talrigt. — Der er eet Punkt, som jeg beklager, at den høitærede Minister ikke ifølge sit Foredrag vil tage med under den nye Ordning, og det er det, der angaar Skolens Forhold til det nuværende Børneantal samt til Værlængden; han ytrede, at disse to Ting maatte staa urørte. Jeg skal ikke negte, at jeg i denne Henseende har følt Skoen trykke, navnlig med Hensyn til Børneantallet, thi det er meget for stort. Naar vi se hen til det statistiske Materiale, hvortil den høitærede Minister flere Gange har henvist, og som vi, saa vidt jeg erindrer, fik omdelt i Mæret 1870 — det var Dphlysninger fra 1867 — forekommer det mig, at man nok kan komme til det Udslag, at Børneantallet i Skolerne virkelig er altfor stort. Der er nemlig kun 2,800 Skoler med omtrent 3,000 Lærere, og dette bliver gennemsnitlig 64 Børn til hver Lærer, men paa Verne findes der i ikke mindre end 30 pCt. af Skolerne et Antal af mellem 80 og 100 Børn, og i 13 pCt. af Skolerne er der over 100 Børn, ja, i Svendborg Amt, som ellers i flere Henseender gaar foran i det Gode, saaledes som oplyst af den høitærede Minister, findes der endog ikke mindre end et gennemsnitligt Antal af 91 Børn i hver Skole. Jeg mener derfor, man kan sige, at Børneantallet er altfor stort, og det er ligeledes et Punkt, hvorpaa Kjøbstadkommissionen har henpeget, thi den har ogsaa havt Skolevæsenet under Forhandling. Den har navnlig henledet Opmærksomheden paa, at Lærerne burde have et mindre Børneantal, og at der burde antages en hel Del Lærere paa Dpfigelse, idet man har ment, at man paa den Maade vilde være i Stand til at kunne forsyne Skolerne med et større Antal Lærere. Noget af det mest Trykkende for Lærerne baade i Byerne og paa Landet er ikke, at de skulle undervise Børn, der staa paa et lavt Standpunkt, men at de skulle undervise Børn, der staa paa saa forskjellige Standpunkter, som man kan tænke sig i en Skole, der har et Børneantal af henved 50. Man bliver derved nødsaget til enten at gjentage de samme Sandheder og de samme Kundskabsgjenstande i det Uendelige for dog at faae Noget ind i de Ringeste, i de Daar-

ligste, i dem, der søge Skolen mindre, eller som kun have Leilighed til at søge den mindre, og derved bliver Undervisningen saare let slævende for de begavede Børn, eller ogsaa bliver han nødt til at lade de mindre begavede Børn sidde hen og blive til, hvad de kunne, men begge Dele maa være lige strenge for den samvittighedsfulde Lærer. Derfor gjorde det mig ondt, at den høitærede Minister netop nævnte dette Punkt som et af dem, der skulde staa uberørte, og det forekommer mig ogsaa at være i Modstrid med, hvad Kjøbstadkommissionen netop i dette Punkt har anset for ønskeligt. — Lærernes Kaldelse nævnte den høitærede Minister ogsaa som Noget, der maatte staa uberørt. Jeg skal ikke her komme videre ind paa dette Punkt, men jeg vil kun sige, at det forekommer mig, at man for Landets Bedkommende kunde gaa en lignende Vej som den, der er foreslaaet med Hensyn til Byerne, idet man nemlig oprettede en hel Del flere Pugekoler, hvor man ligeledes kunde have Lærere paa Dpfigelse. At der for Dvrigt vil kunne naas saare Meget, naar Religionsundervisningen i Skolen væsentlig bliver indskrænket til Bibelhistorie, saaledes at Præsten faar den dogmatiske Del af Undervisningen, skal jeg gjerne indrømme; thi derved er der hidtil gaaet saare megen Tid bort for Skolernes Benyttelse, og det paa en mindre heldig Maade, kan jeg gjerne sige. Endnu skal jeg tilføie, at jeg, naar dette sker, ikke kan indse, hvorfor Præsterne fremdeles skulle vedblive at have Tilsyn, idet de jo ere Medlemmer af Skolekommissionen og Skoledirektionen, men jeg siger ikke dette, fordi jeg har Noget imod Præsternes Tilsyn i det Hele taget, thi jeg skal gjerne indrømme, at det har været saa humant og saa godt, som det efter Lidsomstændighederne kunde være, og at det i mange Henseender har virket gavnlig i en Tid, da Befolkningen endnu ikke var naaet til det Standpunkt, at den selv kunde overtage Tilsynet. Der kunde vel være andre Punkter, i hvilke jeg kunde være noget uenig med den høitærede Minister, men i mange af Grundtrækkene er jeg i alt Fald enig med ham. Kun gør det mig, som sagt, ondt, at vi ingen Udfigt have til, at de meget talrige Skoler